

sedert Pasen 1817 gevestigd in een voormalig buitenverblijf van de bisschoppen van Antwerpen, 'Bovendonk' geheten, dat gelegen was in het dorp Hoeven. Juist zoals dat in het Bossche vicariaat het geval was, waren hier twee vestigingsplaatsen aan voorafgegaan. Van juni 1798 tot september 1800 woonde een klein aantal theologanten onder leiding van president Adrianus Oomen (1758-1817) in een particulier huis in de Karstraat te Breda. Toen de groep te groot werd, verhuisden de twee docenten en negentien studenten in oktober 1800 naar het landgoed 'den Grooten Ypelaar' bij Bavel, dat de seminarieleiding op gunstige voorwaarden had weten te huren. Vandaar vertrok men in april 1817 naar Hoeven.³² De leiding van dit seminarie berustte omstreeks 1850 bij Petrus Morgen (geboren in 1805, president van 1848 tot aan zijn overlijden in 1858). Hij had in deze periode drie collegae-docenten naast zich. Bovendonk werd rond dat tijdstip bevolkt door een vijftigtal studenten, die onderricht kregen in de wijsbegeerte, schriftuur, dogmatiek, moraaltheologie, pastoraaltheologie, kerkelijke geschiedenis, de rubrieken (dwz praktische liturgie), kerkrecht en christelijke welsprekendheid. Dit laatste vak was pas kort tevoren ingevoerd en werd gedoceerd door de president, die in deze jaren ook verantwoordelijk was voor het onderricht in de Heilige Schrift.

Strikt genomen bezat het vicariaat Breda in deze periode nog geen eigen kleinseminarie. In de praktijk functioneerde echter het 'Collegie' te Oudenbosch als zodanig. Het was in 1830 met goedvinden van apostolisch vicaris Van Hooydonk als Latijnse en Franse school gesticht door de uit het Bossche afkomstige seculiere priester Petrus van Kessel en in september 1839 in het bezit gekomen van de apostolisch vicaris. Deze liet de bestaande situatie voorlopig intact, waarschijnlijk om economische redenen. Dat betekende, dat de Franse klassen die een voorbereiding vormden op een loopbaan in handel en nijverheid, bleven bestaan. Wel nam het aantal – interne – leerlingen dat een priesteropleiding wilde volgen, sneller toe dan de groep die dat niet beoogde. Van oktober 1848 tot oktober 1862 fungeerde de priester Philippus van den Eeden als regent. Hij werd geassisteerd door een tiental docenten, die juist zoals de docenten op het grootseminarie professor werden genoemd.³³

Vrijwel onmiddellijk na zijn aantreden als apostolisch vicaris van Limburg begon Joannes Paredis uit te zien naar een geschikte behuizing voor het seminarie, dat hij voor zijn kerkdistrict wilde oprichten. Vanaf eind maart 1841 kocht hij in gedeelten het vroegere karthuizerklooster in de Swalmerstraat in Roermond. Daar konden op 19 oktober 1841 38 theologanten onder leiding van een vijftal docenten met hun priesteropleiding beginnen. Als eerste president werd de

32 . J.C.J. Kleijntjens, 'Schrijven van den apostolisch vicarius Van Dongen aan de Propaganda Fide', in: *Taxandria* 49(1942), 245-248.

33 . Vgl. voor de geschiedenis van Oudenbosch: J.L.M. de Lepper, *De voorgeschiedenis van het seminarie Ypelaar, Roosendaal*, 1950, vooral 69 e.v.